HYRYNSALMEN KUNNAN HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2026–2029

Hyvinvointikertomuksen sekä poikkihallinnollisen hytetu -työryhmän taustatyön pohjalta on laadittu hyvinvointisuunnitelma. Hyvinvointisuunnitelma on hyvinvointikertomukseen perustuva suunnitelma tulevalle valtuustokaudelle, jossa määritellään tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot sekä arviointimittarit hyvinvoinnin edistämiseksi ja hyvinvointivajeiden korjaamiseksi.

Hyrynsalmen hyvinvointisuunnitelman painopisteet on koottu kunnan strategian sekä alueellisten ja valtakunnallisten painopisteiden pohjalta. Hyrynsalmen hyvinvointisuunnitelmaa laadittaessa tavoitteita ja menetelmiä on otettu Kainuun Liikkumisohjelmasta (Kainuun-liikkumisohjelma-Lupaan-Liikun-Kainuussa.pdf), Kainuun mielen hyvinvoinnin ohjelmasta 2025-2029 (Kainuun_mielen_hyvinvoinnin_ohjelma_2025-2029.pdf), Kainuun ravitsemusterveyden edistämisen suunnitelmasta (Kainuun-ravitsemusterveyden-edistamisen-suunnitelma-2025-2029.pdf) sekä Kainuun hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelmasta. Lisäksi Kainuun kuudessa kunnassa tehtiin Viisaan liikkumisen suunnitelma 2024, jonka tavoitteet jatkuvat vuoteen 2030 saakka (Hyrynsalmen kunnan viisaan liikkumisen suunnitelman esite). Keväällä 2026 valmistui Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun liikenneturvallisuussuunnitelma, joka huomioitiin kunnan hyvinvointisuunnitelmassa (Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun liikenneturvallisuussuunnitelma vuosille 2026-2030). Kainuun yhteiset suunnitelmat on kohdistettu Hyrynsalmelle soveltuvin osin.

Tämä hyvinvointisuunnitelma kattaa kunnan ehkäisevän päihdetyön ja mielenterveyden edistämisen suunnitelman sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman.

Hyvinvointisuunnitelmaa on ollut laatimassa HyTeTu-työryhmä ja sitä on kommentoinut hyvinvointivaliokunta ja elinvoimavaliokunta. Hyvinvointisuunnitelma hyväksytään Hyrynsalmen kunnanvaltuustossa.

Ehkäisevä päihdetyö ja mielenterveyden edistäminen:

Ehkäisevä päihdetyö (EPT) on osa kunnan lakisääteistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä. EPT-työ kattaa alkoholi-, huumausaine- ja rahapelihaittojen, tupakoinnin ja nuuskankäytön vähentämisen huomioiden koko ihmisen elinkaaren. EPT-työ on sekä ehkäisevää että haittoja vähentävää toimintaa. Käytännössä ehkäisevää päihdetyötä tehdään vähentämällä päihteiden, tupakka- ja nikotiinituotteiden ja rahapelien kysyntää, saatavuutta ja tarjontaa toimiviksi todetuilla menetelmillä, viestinnällä ja vahvistamalla ehkäisevän työn rakenteita.

Kuntien vastuulla on edistää ehkäisevää päihdetyötä eri hallinnonaloilla varhaiskasvatuksesta kouluihin, oppilaitoksiin, nuorisotyöhön ja muihin vapaa-ajan ympäristöihin sekä työllisyys- ja kotouttamispalveluihin yhdyskuntasuunnittelua unohtamatta (Markkula ym. 2022). Kunnan tulee huolehtia päihdeolojen seurannasta ja siitä koskevasta tiedotuksesta. Kuntalaisille tulee myös tarjota tietoa päihdehaitoista ja niiden vähentämisestä.

Kainuun hyvinvointialue ja sen kunnat laativat yhdessä ehkäisevän päihdetyönsuunnitelman valtuustokauden loppuun mennessä. Hyrynsalmen kunnassa ehkäisevän päihdetyön ja mielenterveyden tavoitteet ja toimenpiteet on liitetty laajaan hyvinvointisuunnitelmaan. Alueellisen suunnitelman valmistuttua kunnan omaa suunnitelmaa päivitetään ja täydennetään tarvittaessa alueellista suunnitelmaa vastaavaksi. Indikaattoritietoa Hyrynsalmen päihde- ja mielenhyvinvoinnin tilanteesta esitetään osana hyvinvointikertomusta.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma:

Lastensuojelulain (417/2007, 12 §) mukaan kunnan tai useamman kunnan yhdessä on laadittava lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi kunnan tai kuntien toimintaa koskeva lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, joka hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa.

Kunnan ja hyvinvointialueen on tehtävä yhteistyötä suunnitelmien laadinnassa. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmat ovat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (järjestämislaki) tarkoitettuja hyvinvointisuunnitelmia, joten hyvinvointialueen ja kunnan yhteistyövelvoitteista säädetään tarkemmin järjestämislain 6 ja 7 §:ssä (thl.fi). Alueellista lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa laaditaan parhaillaan hyvinvointialueen ja kuntien yhteistyössä.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmien tarkoituksena on edistää lasten ja nuorten hyvinvointia kunnassa ja hyvinvointialueella. Koska lastensuojelun järjestämisvastuu kuuluu hyvinvointialueelle, hyvinvointialueen suunnitelman tavoitteena on myös tukea lastensuojelun järjestämistä ja kehittämistä.

Hyrynsalmen lasten ja nuorten hyvinvoinnin tila ja kasvuolot on kuvattu Hyrynsalmen viimeisimmässä hyvinvointikertomuksessa (Hyvinvointikertomus_2024.pdf).

Hyrynsalmen osalta kunnan alhaisen väestömäärän vuoksi lasten, varhaisnuorten ja lapsiperheiden osalta indikaattoritietoa on saatavissa melko vähän. Erityisesti kouluterveyskyselyjen osalta pieni kunta ei tietosuojan vuoksi voi saada erillisiä tuloksia. Kouluterveyskyselyistä käy kuitenkin yleisesti ilmi, että esimerkiksi nuorten asenneilmapiiri päihteitä kohtaan on muuttunut. Päihteitä käyttävien määrä on hieman laskenut.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin indikaattorina käytetään usein lasten pienituloisuusastetta, joka ilmaisee pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien alle 18-vuotiaitten henkilöiden osuuden prosentteina kaikista alueella asuvista alle 18-vuotiaista henkilöistä. Kyse on mittarista, joka kuvaa väestön asemaa suhteellisella tulojakaumalla. Mikäli alle 18-vuotiaiden pienituloisuusaste on korkeampi kuin väestön yleinen pienituloisuusaste, lapsiperheiden suhteellinen tuloasema on keskimääräistä heikompi. Hyrynsalmella indikaattorin lukema on vaihdellut melko paljon vuosittain tarkastelujaksolla ja on verrattain korkea.

Kaikille peruskoulun päättäville tarjotaan jatko-opintomahdollisuutta, mutta yksilöllisistä syistä koulutuksen ulkopuolelle jää osa väestä myös Hyrynsalmella; koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % -osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on Hyrynsalmella 6,4 %. Kainuun kuntien keskiarvo on 7,7 %.

Strategiset hyvinvointitavoitteet:

1. Kuntalaisten osallisuuden vahvistaminen
2. Kuntien, hyvinvointialueen, yrittäjien ja järjestöjen yhteistyön vahvistaminen
3. Sujuva ja turvallinen arki

1. OSALLISUUDEN VAHVISTAMINEN

Edellistä hyvinvointikertomusta varten tehdyssä kuntalaisille osoitetussa hyvinvointikyselyssä kysyttäessä lähes 60 % vastaajista koki olevansa eri mieltä, jokseenkin eri mieltä tai ei samaa eikä eri mieltä väitteen “Koen voivani vaikuttaa itseäni koskeviin asioihin asuinkunnassani” kanssa.

Osallisuuden vahvistaminen on keskeisimpiä tavoitteita Hyrynsalmen hyvinvointisuunnitelmassa.

TAVOITTEET	TOIMENPITEET	VASTUUTAHOT	SEURANTAMITTARIT
Kuntalaisten hyvinvoinnin ja osallisuuden lisääminen	Kuntalaisillat, hyvinvointi- ja kuntalaiskyselyt, kyläparlamentit Toimenpiteet ikäryhmittäin: lapset ja nuoret: nuorisovaltuustotoiminta, oppilaskunta, opiskeluhuolto, luokan vanhempainillat, vanhempain vartit yksilöille, 8 luokan opo/oppilas/huoltaja/luokanvalvoja keskustelut, kodin ja koulun päivät, nuorisotila-toiminta	Kaikki hallintokunnat ja valiokunnat, hyte-työryhmä, Sivistyspalvelut, perusopetus	Kyselyt väh. 1kpl/vuosi, kuntalaisillat väh. 1kpl/vuosi, vanhempainillat 1/vuosi/luokka, vanhempainvartit 1/vuosi/oppilas, 8-luokan oppilaille oppilaanohjaajan, huoltajan, luokanvalvojan ja oppilaan yhteinen keskustelu 1/8.vuosiluokka Nuorisovaltuustotoiminnan aktivointi, tehtyjen aloitteiden/edistämistoimien määrä, tavoite 1/vuosi nuorisovaltuustoon kunnanhallituksesta kummivaltuutettu valtuustokaudella 2026–2029 Nuorisotila avoinna väh. 2krt/viikko huomioiden myös loma-aikojen aukiolon

	Selvitetään lasten osallistumismahdollisuuksia lapsiparlamenttitoimintaan	Hallintopalvelut, sivistyspalvelut	Mahdollinen lapsiparlamenttitoiminnan käynnistäminen
	Viestinnän kehittäminen, myönteinen viestintä onnistumisista ja mahdollisuuksista	Kaikki hallintokunnat	Uudet, palvelevammat verkkosivut otettu käyttöön 1/2026
Osallisuuden vaikuttavuuden parantaminen, hyvät toimintatavat kokeiluista vuosittaisiksi arjen toimenpiteiksi	Osallistava budjetointi	Hallintopalvelut	Vuosittain osallistuvaan budjetointiin varatun määrärahan käyttö kuntalaisten toiveiden perusteella (kysely/tapahtuma), viestintä määrärahan käytöstä
	Ikääntyneet: vammais- ja vanhusneuvoston toiminta, ikääntyvän väestön toimintakyvyn edistämisen suunnitelman toimenpiteet	Vanhus- ja vammaisneuvosto,	VaVaNe-kokoontumiset väh. 4krt/vuosi
	Digiopastuksen kehittäminen	Sivistyspalvelut	Digiopastusta tarjolla vuosittain
Saavutettavuuden parantaminen	Tilaisuuksien järjestämisessä huomioidaan ajan ja paikan valinnassa tavoitellun kohderyhmän mahdollisuudet osallistua	Kaikki hallintokunnat	tilaisuudet järjestetään kohderyhmän kannalta saavutettavina aikoina ja saavutettavissa paikoissa
	Asiointiliikenne	Sivistyspalvelut	Asiointiliikenteen jatkuvuus valtuustokaudella 2026–2029
Avoin päätöksenteko	Ennakoiva päätöstiedottaminen sekä mahdollisuudet seurata päätöksentekoa (kokousten striimaus)	Kaikki hallintokunnat	Striimaus käytössä vuoden 2027 loppuun mennessä
	Kuntalaisten osallistaminen päätöksentekoon mahdollisimman varhaisessa vaiheessa esim. tiedotus- ja keskustelutilaisuuksin ja kyselyin	Kaikki hallintokunnat	Tiedotus-/keskustelutilaisuus tai kysely toteutetaan kuntalaisiin laajasti vaikuttavien päätösten yhteydessä

Päätösten vaikutuksia ihmisten hyvinvointiin arvioidaan	Jalkautetaan käyttöön päätösten vaikutusten ennakkoarviointi, jossa huomioidaan hyvinvointivaikutukset Luodaan ohje ja kriteerit EVAn käytölle	Hallintopalvelut, valiokunnat	EVA ohje ja kriteerit laadittu EVA käytössä kriteerit täyttävissä päätöksissä valtuustokauden loppuun mennessä
Tapahtumien ja kohtaamispaikkojen järjestäminen, yksinäisyyden vähentäminen, yhteenkuuluvuuden tunteen lisääminen	Järjestetään tapahtumia, kerhoja, matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja, esim. luentoja, vierailuja, kahvitilaisuuksia kaikille eri ikäryhmille kunnan omana toimintana ja yhdessä hva:n, järjestöjen ja yhdistysten kanssa	Kaikki hallintokunnat, sivistyspalvelut	Vähintään 2 osallisuutta ja hyvinvointia lisäävää sekä yksinäisyyttä vähentävää toimenpidettä/vuosi/ikäluokka
	Ylisukupolvisten tapaamisten mahdollistaminen	Sivistyspalvelut, hyvinvointialue	Ylisukupolvisten järjestettyjen tapaamisten määrä/vuosi, kuten lukumummi/-vaaritoiminta

2. YHTEISTYÖVERKOSTOT

Pienen kunnan yhteistyöverkostojen tulee olla laajat. Yhteistyötä tarvitaan kunnan sisällä, alueellisesti hyvinvointialueen ja muiden kuntien kanssa sekä järjestöjen ja yritysten kanssa.

TAVOITTEET	**TOIMENPITEET**	**VASTUUTAHOT**	**SEURANTAMITTARIT**
Sujuva ja toimiva yhteistyö muiden kuntien, hyvinvointialueen, järjestöjen ja alueen yrittäjien kanssa	Kuntien ja hva:n välinen yhteistyö palvelujen saavutettavuuden parantamiseksi	Kaikki hallintokunnat	Palvelut, joita toteutetaan kuntayhteistyöllä tai hva-yhteistyöllä, määrä/vuosi
	Kuntien ja hyvinvointialueen yhdyspintarakenteen selkeyttäminen	hallintopalvelut	Yhdyspintarakennesopimus tehty ja käytössä
	Aktivoidaan ja avustetaan seurojen toimintaa	Sivistyspalvelut	Liikunta-, nuoriso-, ja kulttuuritoimen avustukset jaetaan 1x/vuosi. Avustusmäärärahan lisääminen, jos relevantteja hakijoita lisää

	Järjestöavustusten myöntämisen yhteistyön kehittäminen hyvinvointialueen kanssa 4.sektori/vapaaehtoistoiminta huomioidaan kunnassa, toiminnan tukemisen mahdollisuudet selvitetään esim. kerho-ohjaajapalkkiot Yhteistyöillat, -neuvottelut, tapaamiset sidosryhmien kanssa Kokoontumistilojen tarjoaminen kerho- ja liikuntatoimintaan, osa tiloista käytössä veloituksetta	Sivistyspalvelut Kaikki hallintokunnat, hyvinvointivaliokunta sivistyspalvelut, järjestöt, hyvinvointialue Kaikki hallintokunnat, erityisesti tekniset palvelut	Asian käsittely yhteistyössä ja yhteiset linjaukset 4.sektori huomioidaan toimintojen suunnittelussa ja järjestämisessä Järjestöilta väh. 1krt/vuosi Yrittäjien aamukahvit väh. 1krt/vuosi Ylläpidetään harrastus- ja kokoontumispaikkoja ja mahdollisestaan käyttö järjestöille
3. SUJUVA JA TURVALLINEN ARKI			
TAVOITTEET	**TOIMENPITEET**	**VASTUUTAHOT**	**SEURANTAMITTARIT**
Hyvinvointityö jatkuvana toimintana Paikallisen turvallisuustyön edistäminen	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen: HYTETU-työryhmän säännölliset kokoontumiset, mukaan lukien alueellinen Hytetu-työ Terveydenedistämisaktiivisuuden mittaaminen ja TEA-viisareiden seuranta ja raportointi kunnan päätöselimissä kaikissa ikäryhmissä. Hyvinvointitiedon hyödyntäminen päätöksenteossa Lapset ja nuoret: Ankkuritoiminta, poliisi näkyville ja lähemmäs lapsia ja nuoria	Kaikki hallintokunnat, Hytetu-työryhmä, Hyte-ryhmä, hallintopalvelut, kunnanhallitus ja -valtuusto sivistyspalvelut	Hyte-neuvottelu 1krt/vuosi, kunnan HyTeTu-työryhmän kokoukset väh. 4 krt/vuosi, alueelliset kokoontumiset 1krt/kk Raportointi valtuustolle vuosittain Ankkuritoiminnan käynnistäminen Hyrynsalmella 2027 vuoden loppuun mennessä yhteistyössä Suomussalmen kunnan kanssa Koulupoliisin vierailut väh. 2krt/vuosi

	Liikenneturvallisuustyöryhmä	Kaikki hallintokunnat	Kokouksia 2krt/vuosi, liikenneturvaa edistävät toimenpiteet valtuustokausittain
	Osallistuminen Kainuun yhteisen turvallisuussuunnitelman päivittämiseen	Kaikki hallintokunnat	Kainuun yhteinen turvallisuussuunnitelma päivitetty valtuustokauden loppuun mennessä
	Kyläradio-toiminnan käynnistäminen alueellisena yhteistyönä	hallintopalvelut, tekniset palvelut	Riittävä kyläradioverkosto toiminnassa kunnan alueella valtuustokauden loppuun mennessä
	Kuntalaisten tiedottaminen 72h kotivarasta	Hallintopalvelut	Viestimisen määrä ja toteutustavat
Digitaalinen ja joustava, ajasta ja paikasta riippumaton asiointi	Sähköisten asiointikanavien tarjoaminen	Hallintopalvelut, kaikki hallintokunnat	Sähköiset asiointikanavat käytössä soveltuvissa palveluissa
	Verkkokauppa paikallisten palveluiden asiointiin	Kaikki hallintokunnat	Verkkokauppa toiminnassa valtuustokaudella 2025–2029
	Etäpalvelupisteet ja niiden tarjoaminen	hallintopalvelut	Tarvittavat etäpalvelut ovat kuntalaisten saatavilla
Kulttuuritarjonnan kehittäminen ja tekeminen näkyväksi	Nostetaan esille kulttuurityötä ja tarjontaa, Tarjotaan kaikille ikäryhmille kulttuurielämyksiä	Sivistyspalvelut, viestintä	Väh.2 kulttuuritapahtumaa/-tilaisuutta/vuosi/ikäluokka Oulu2026-hankkeen kulttuuritoimia väh. 2 vuonna 2026
	Kirjastotoiminnan kehittäminen monipuolisemmaksi palvelupisteeksi	Sivistyspalvelut, kirjasto	Kirjaston palvelukyvyn takaaminen hankkimalla uutta aineistoa (vrt. lainauksien määrään) sekä laajentamalla lainattavaa materiaalia ja

			kalustoa väh. 2 uudella tuotteella/palvelulla valtuustokauden aikana
	Sydän-Kainuun lukevat kunnat -hankkeen toimenpiteiden toteuttaminen Hyrynsalmella	Sivistyspalvelut, hanketyöntekijä	Koulun ja kirjaston yhteistyösopimus voimassa keväästä 2026 alkaen
	Lukumummi/-vaari -toiminta, vahvistaa myös ylisukupolvista toimintaa	Sivistyspalvelut, lukumummit/-vaarit	Lukutuokioiden määrä/vuosi/ikäluokka
Ehkäisevän päihdetyön näkyväksi tekeminen ja mielenterveyden ongelmien vähentäminen	Kainuun mielenhyvinvoinnin ohjelman 2025-2029 toimenpiteiden toteuttaminen Hyrynsalmella	kaikki hallintokunnat	Kouluterveyskyselyn tulokset, hyvinvointikyselyn tulokset, TEA-viisari
	Tietoon perustuva ehkäisevä päihdetyö kunnan tiedotuskanavissa, sosiaalisessa mediassa ja tapahtumissa kaikille ikäryhmille	sivistyspalvelut	Tietoon perustuvan ehkäisevän päihdetyön viestintämateriaalien jakaminen väh. 1krt/vuosi Koulutettujen ehkäisevän päihdetyön henkilöiden käyttö mm. luennoitsijoina väh. 1krt/vuosi
	Harrastusmahdollisuuksien ylläpitäminen ja muu päihteettömyyttä edistävä ja yksinäisyyttä vähentävä toiminta vapaa-ajalla	sivistyspalvelut, yhdessä järjestöjen ja hva:n kanssa	Väh. 2 erilaista harrastusmahdollisuutta/lukuvuosi/ikäluokka vrt. kulttuuri ja liikunta
	Lapset ja nuoret: Etsivä nuorisotyö	sivistyspalvelut, ostopalvelu	Etsivän nuorisotyön asiakkuuksien määrä, koulupudokkaiden määrä, tavoite: 0 hlö/vuosi
	Kännykätön koulu mielen hyvinvoinnin lisäämiseksi	perusopetus	Kännykkäkielto kaikilla oppilailla koulupäivän ajan 2025-2026 lukukaudesta alkaen
	Perheen vastuuta korostetaan oppilaiden kokonaishyvinvoinnissa: yhdessä olo, kodin pelisäännöt, rajat	perusopetus	Tietoon perustuvaa lähdeaineistoa tarjotaan perheille hyvinvoinnin lisäämiseksi väh. 3krt/vuosi

Asumiseen liittyvien haasteiden vähentäminen asumisneuvonnan avulla	Asumisneuvonnan tarjoaminen kaikille kuntalaisille asumismuodosta riippumatta.	hallintopalvelut	asunnottomien määrä: 0 kpl neuvontojen määrä/vuosi
	Palvelusta tiedottaminen kohderyhmät tavoittavasti.	hallintopalvelut	
	Hankkeena v. 2026 aloitetun toiminnan vakiinnuttaminen.	hallintopalvelut	avustuksen saaminen vuoden 2027 toimintaan Toiminnan vakiinnuttamisen selvittäminen
Liikkumismahdollisuuksien ylläpitäminen ja edistäminen sekä niistä viestintä	Liikuntapaikkojen ylläpito ja kehittäminen toimii kunnan toimialojen yhteistyönä, liikuntaryhmien ylläpito ja kehittäminen, Harrastamisen Suomen malli	Tekniset palvelut, sivistyspalvelut, järjestöt	väh. 1 liikuntapaikkojen kehitys/valtuustokausi tavoite väh. 1 ohjattu liikuntaryhmä/ikäluokka ja väh. 8-10 kävijää/ryhmä
	Kävelykierroksen avaaminen talvella latuverkoston yhteyteen keskustaajamassa, yhteistyömahdollisuuksien kartoittaminen	Tekniset palvelut	Kävelykierroksen avaaminen valtuustokaudella 2025-2029
	Liikuntapaikkakartan valmistaminen, jossa on kuvattu kaikki liikuntapaikat, virkistysalueet ym. kohteet	Tekniset palvelut, sivistyspalvelut	Liikuntapaikkakartta tehtynä valtuustokaudella 2025-2029
	Fyysiset opasteet kuntoon, jotta palvelut ja paikat löydettävissä	tekniset palvelut	Opasteiden kehittäminen aloitettu syksyllä 2025, jatkuu valtuustokauden loppuun
	Lainattavien liikuntavälineiden kehittäminen	sivistyspalvelut	Lainauksien määrä/vuosi, 2 uutta lainattavaa välinetyyppiä valtuustokauden loppuun mennessä
	LIEKKI-hankkeen (liikunta elämäntavaksi kaikille -hanke) toimenpiteenä liikuntapaikkojen esteettömyyskuvailu	Sivistyspalvelut	Tehty elokuun 2027 loppuun mennessä
	Soveltavan liikunnan strategisen työkirjan hyödyntäminen kunnassa soveltuvin osin	sivistyspalvelut	Tehty elokuun 2027 loppuun mennessä

	Voimaa Vanhuuteen –ohjelman toteuttaminen	Sivistyspalvelut	Voimaa vanhuuteen ohjelman toimenpiteiden määrä, tavoite 2/vuosi
	Liikunnan vuosikello Hyrynsalmen yhtenäiskoululle KuntoKipinä-hankkeen toimenpiteenä	Sivistyspalvelut	Liikunnan vuosikello käytössä Hyrynsalmen yhtenäiskoulussa lukuvuoden 2026-2027 alussa
	KouluPt toiminnan vakiinnuttamisen selvittäminen Hyrynsalmen yhtenäiskoululle	sivistyspalvelut	Selvitetty hankerahoituksen loppuun mennessä
	Kainuun liikkumisohjelman toteuttaminen Hyrynsalmella	Sivistyspalvelut, tekniset palvelut,	Kainuun liikkumisohjelmasta saatujen toimintamuotojen määrä valtuustokauden loppuun mennessä, tavoite väh. 2 uutta toimintaa
Ravitsemusterveyden ylläpitäminen ja kehittäminen	Kainuun ravitsemusterveyden edistämisen suunnitelman toteuttaminen Hyrynsalmella	Tekniset palvelut, sivistyspalvelut	Hyrynsalmelle soveltuvat ravitsemusterveyden edistämisen suunnitelman toimenpiteet kartoitettu
	Lapset ja nuoret: Vaikutetaan ostopalvelun sisältöön: ravitsemussuositusten mukainen ruoka koulussa ja varhaiskasvatuksessa, terveelliset välipalat kerhoissa	Sivistyspalvelut, hyvinvointialue,	kouluterveyskysely, ruokaraati, ruokahävikin määrä
	Terveellisistä ruokailutottumuksista viestiminen ja tietoisuuden lisääminen koulussa	sivistyspalvelut	Viestinnän määrä/lukuvuosi, kouluPT –toiminnassa mukana ravitsemusohjaus
	Ikääntyneet: Ravitsemussuosituksista tiedottaminen	Sivistyspalvelut, Hallintopalvelut, vammais- ja vanhusneuvosto	Ravitsemussuositukset esillä ikäihmisille kohdistuvassa tiedottamisessa tai tapahtumissa

Lähteet:

Hyrynsalmen kunta 2025. Hyrynsalmen kunnan hyvinvointikertomus 2024. Hyvinvointikertomus_2024.pdf

Kainuun hyvinvointialue 2025. Kainuun hyvinvointialueen laaja hyvinvointikertomus 2023–2025. https://kainuunhyvinvointialue.cloudnc.fi/download/noname/%7Bf030376d-fe5a-4296-8ab4-288d30b5f9be%7D/210393

Kainuun hyvinvointialue 2026. Kainuun hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelma 2026–2029.

Kainuun hyvinvointialue 2026. Kainuun lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026–2029

Kainuun hyvinvointialue 2025. Kainuun mielen hyvinvoinnin ohjelma 2025–2029 Kainuun_mielen_hyvinvoinnin_ohjelma_2025-2029.pdf

Kainuun hyvinvointialue 2025. Kainuun ravitsemusterveyden edistämisen suunnitelma Kainuun-ravitsemusterveyden-edistamisen-suunnitelma-2025-2029.pdf

Kainuun liikunta, Kainuun Liikkumisohjelma. Kainuun-liikkumisohjelma-Lupaan-Liikun-Kainuussa.pdf

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä 2022. Arvokas ja onnellinen lapsuus Kainuussa – Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2022–2025. https://hyvinvointialue.kainuu.fi/node/2524

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus: Viisaan liikkumisen suunnitelma 2024, jonka tavoitteet jatkuvat vuoteen 2030 saakka. Hyrynsalmen kunnan viisaan liikkumisen suunnitelman esite.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Sotkanet 2026. https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/index

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2026. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. https://thl.fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/terveyden-ja-hyvinvoinnin-edistaminen

Ehkäisevä päihdetyö EHYT Ry 2026. Ehkäistään päihde- ja peliongelmia jo ennen kuin ne syntyvät | Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry

Elinvoimakeskus 2026. Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun liikenneturvallisuussuunnitelma 2026-2030. Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun liikenneturvallisuussuunnitelma vuosille 2026-2030.pdf